

DREPTUL

LEGIslaTİune — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

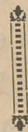
ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

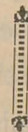
ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Aplicarea prohibiției substituțiilor fideicomisare la persoanele morale (Controversă) de d-l profesor D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Ministerul de război cu general Al. Mustață. — *Secțiunea I*: General Al. Mustață cu Ministerul de război.

Curtea de apel din Iași, secțiunea I: General Al. Mustață cu Ministerul de război.

Judecătoria rurală ocolul Novaci-Gorj: Filoftea P. Gh. Nedu, pentru înființare de curatelă.

JURISPRUDENȚA STRAINA — *Tribunalul civil din Lodève*. — Observațiune de S. R. *Necrolog*.

Aplicarea prohibiției substituțiilor fideicomisare la persoanele morale (Controversă)

O substituție fideicomisară poate fi făcută nu numai la persoane fizice, dar și la persoane morale. Presupunând că îndoita liberalitate, care cuprinde substituția, gratifică în mod succesiv două așezăminte de utilitate publică, în așa mod ca așezământul instituit în primul ordin să remită averea dăruită sau legată altui așezământ, atunci când cel dintâi va fi desființat, chestiunea este de a se ști dacă art. 803 este aplicabil în specie.

Jurisprudența admite, în genere, afirmativa, pentru cuvântul că persoanele morale sunt presupuse că mor atunci când sunt desființate; succesiunea lor deschizându-se în momentul disolu-

ției lor, bunurile ce le-au aparținut trebuie să fie întrebuințate conform statutului lor constitutiv, sau să revie Statului. În cazul de față, existând deci *ordo successivus*, ca și celelalte condiții ale substituțiilor fideicomisare, art. 803 va fi aplicat în toată rigoarea lui¹⁾.

Doctrina respinge însă, cu drept cuvânt, această soluție, pentrucă de câteori o îndoită liberalitate se adresează la două persoane morale, lipsesc unele din condițiile substituțiilor fideicomisare și, în special, *ordo successivus*, fiindcă aceste persoane nu au moștenitori, ca persoanele fizice, și dacă averea lor poate să revie Statului atunci când ele sunt desființate, Statul nu ia această avere cu titlu de moștenire, ci pentrucă bunurile persoanelor morale cari dispar, se găsesc actualmente fără stăpân (art. 646). Lipsind deci, în specie, una din cele mai esențiale condiții ale substituției fideicomisare, art. 803 nu poate fi aplicat persoanelor morale²⁾.

„Considerând, zice foarte bine tribunalul civil

1) Cpr. C. Paris, D. P. 93. 2. 513 (cu nota lui Planiol în sens contrar); Cas. fr. Sirey, 96. 1. 305 (cu nota lui Lyon-Caen în sens contrar); D. P. 96. 1. 545.

2) Vezi în acest sens, Baudry et Colin, *Don. et testaments*, II, 3097; Planiol, nota în D. P. 93. 2. 513 și III, 3285. Lyon-Caen, nota în Sirey, 96. 1. 305; Honnart, *Des substitutions*, p. 121; Trib. Dunkerque, Sirey, 79. 2. 337 urm.

din Dunkerque, că, în specie, nu există *ordo successivus*, fiindcă dacă s'ar întâmpla ca instituitul gratificat în primul ordin să dispară, n'ar fi loc la deschiderea succesiunii; căci fiind vorba, în specie, de o persoană morală, transmiterea succesorală nu are loc decât între persoanele fizice³⁾.

Dar, dacă chestiunea este controversată atunci când o persoană morală, gratificată în primul ordin, este obligată a remite averea dăruită sau legată unei alte persoane morale, care ieă locul celei dintâi, există, din contra substituție fideicomisară atunci când o persoană fizică este obligată a păstra toată viața ei averea dăruită sau legată și a o transmite, la moartea sa, unei persoane morale⁴⁾.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 7 Mai 1914

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ministerul de războiu cu General Al. Mustăță

MILITARI. — PUNERE LA RETRAGERE DIN OFICIU. — ILEGALITATEA DECRETULUI. — RECURS ÎN CASAȚIE. — LIPSĂ DE INTERES. — NEADMISIBILITATE. — ART. 5, P. III, G. ȘI ART. 33 AL. B, L CURTEI DE CASAȚIUNI.

MILITARI. — PUNERE LA RETRAGERE DIN OFICIU. — ACȚIUNE ÎN DAUNE. — CURTE DE APEL. — COMPETINȚĂ.

1° Este inadmisibil ca lipsit de interes recursul în casație contra unui decret de punere la retragere din oficiu, pe cât timp recurentul nu reclamă un spor de pensie, de oarece Înalta Curte, secția III, este competentă să se pronunțe asupra ilegalității unor asemenea decrete numai atunci când are a acorda recurentului o pensie mai mare decât aceea care i s'a fixat în urma decretului de punere la retragere.

3) Trib. Dunkerque, Sirey, 79. 2, consid. dela p. 339, col. 1-a.

4) Cpr. C. Iași, *Cr. judiciar* din 1902, No. 26, p. 212.

2° Militarul pus la retragere din oficiu pentru limita de vârstă, care nu ar avea de reclamat un spor de pensie, are deschisă numai calea acțiunii la Curtea de apel pentru a-și valorifica pretențiunile în despăgubire pentru daunele ce ar fi încercat prin punerea la retragere; și dacă într'o asemenea acțiune în despăgubire, Curtea de apel are să aprecieze ilegalitatea actului administrativ ca fundament al acțiunii, ea nu depășește competența sa și nu împieteză asupra atribuțiilor de contencios a'le Curței de casație, căci Curtea de apel nu decide nimic în privința actului administrativ, el rămâne să-și producă toate efectele sale.

No. 269 — Respins recursul făcut de ministerul de războiu contra încheerii No. 1663 și a deciziei No. 122 din 1913, a Curții de apel Iași, secția I, în proces cu general Al. Mustăță.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Bossy.

S'au ascultat: d-l avocat Al. Caracaș, din partea recurentului; în desvoltarea motivului de casare; d-l avocat M. Pherekide, pentru intimat, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere, violarea art. 5 lit. g. din legea Înaltei Curți de casații, greșită interpretare a acestui text și a art. 23 din a eiaș lege. Ministerul a susținut că acțiunea generalului Mustăță este rău introdusă, de oarece, ea fiind motivată pe ilegalitatea decretului de trecere în rezervă, nu putea fi introdusă de cât numai după ce Înalta Curte de casație, sesizată de un recurs al d sale potrivit art. 5 par. III lit. g., s'ar fi pronunțat și ar fi constatat ilegalitatea aceluși decret; că, acțiunea în daune în virtutea art. 23 nu este deschisă de cât numai după ce Înalta Curte de casație a dat o decizie de ilegalitatea actului administrativ, căci altfel ar fi a se recunoaște și Curților de apel dreptul de a judeca legalitatea sau ilegalitatea decretului. ceea ce în sistemul legiurii noastre nu este admis. Curtea de apel a respins acest incident, motivând că art. 5, par. III, lit. g. nu prevede în privința militarilor de cât recursul pentru quantumul pensiei, de unde urmează, după dânsa, că în orice alt caz, au deschisă calea prevăzută de art. 23 din lege. Judecând astfel, Curtea de apel din Iași, comite un vădit exces de putere, arogându-și o competență ce nu avea și dă o interpretare greșită art. 5 par. III lit. g. care limitează însuși dreptul de recurs al militarilor, iar nu îl întinde de violând și art. 23 din aceeași lege».

Având în vedere că, din deciziunea supusă recursului, se constată că intimatul în recurs, generalul

Al. Mustață, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 33 al 6 și art. 5 par. III lit. g din legea organică a acestei Inalte Curți, a intentat contra recurentului, ministerul de război, acțiune prin care-i reclamă lei 110.440 daune, pentru motivul că ar fi fost pus din oficiu în retragere cu trei ani înainte de a fi atins limita de vârstă cerută de lege;

Că, aceasta acțiune fiind introdusă direct la Curtea de apel din Iași, recurentul, ministerul de război, înainte de a se păși la judecata fondului, a cerut Curții de apel să respingă acțiunea ca rău introdusă, de oarece Curtea de apel n'ar putea să procedă la aprecierea și fixarea daunelor cuvenite, decât după ce în prealabil se va constata ilegalitatea decretului de punere la retragere și că ar intra numai în competența Inaltei Curți de casație d'a constata ilegalitatea aceluia decret;

Că, această excepțiune a fost respinsă de către Curtea de apel, care a judecat apoi acțiunea în fond, respingându-se ca nedovedită;

Considerând că, după art. 5 par. III lit. g, din legea sa organică, Curtea de casație secția III, judecă recursurile militarilor împotriva actelor autorităților militare superioare, însă numai în privința decretelor de punere la retragere și numai pentru quantumul pensiei; că, admitându-se recursul, Curtea de casație va acorda recurentului pensia gradului său socotindu-l c'ar fi îndeplinit maximum de ani de serviciu, fără ca prin aceasta să i'se închidă și dreptul de daune conform art. 33 aceeași lege;

Considerând că, prin citatul articol 33, se dispune că cererile de daune se vor adresa direct Curții de apel în circumscripția căreia s'a îndeplinit actul administrativ, presupus ilegal;

Considerând că, din dispozițiunile citatelor articole, reproduse mai sus, rezultă în mod neîndoios că această Inaltă Curte, secția III, este competente să se pronunțe asupra ilegalității decretului de punere din oficiu la retragere pentru limită de vârstă, numai atunci când are a acorda recurentului o pensie mai mare de cât care i-s'a fixat în urma decretului de punere la retragere;

Că, dar, cât timp recurentul nu reclamă un spor de pensie, recursul în casație este inadmisibil ca fiind lipsit de interes;

Că, într'un asemenea caz este evident că, militarului pus din oficiu la retragere pentru limita de vârstă, care n'ar avea de reclamat un spor de pensie, îi este deschisă numai calea acțiunii la Curtea de apel pentru a-și valorifica pretențiunile în despăgubire pentru daunele ce ar fi încercat prin punerea sa la retragere, aceasta conform art. 33 al. 6 din legea pentru Curtea de casație;

Considerând că prin aceea că, într'o asemenea acțiune în despăgubire, are să aprecieze ilegalitatea actului administrativ ca fundament al acțiunii în despăgubire, Curtea de apel nu depășește competența sa, nu impietează asupra atribuțiunilor de conțințios ale Curții de casație, căci Curtea de apel nu decide nimic în privința actului administrativ, el rămâne să-și producă toate efectele sale;

Că, dar, din toate aceste puncte de vedere, Curtea de apel Iași a fost competentă să judece ca primă și ultimă instanță de fond, cererea de daune intentată de intimatul general Al. Mustață, conform art. 33 al. ult. din legea acestei Inalte Curți, și deci movul de casare nefiind fondat, urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

SECȚIUNEA I

Audiența dela 7 Mai 1914

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

General Al. Mustață cu Ministerul de război

ACȚIUNE ÎN DAUNE. — MILITARI. — PUNERE DIN OFICIU LA RETRAGERE. — RECURS ÎN CASAȚIE. — COMPETINȚĂ. — MATERIE CIVILĂ.
MILITARI. — PUNERE LA RETRAGERE DIN OFICIU. — ETATE. — CONTROLULELE ARMATEI. — HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ. — OMIȘIUNE ESENȚIALĂ. — NEMOTIVARE. — ART. 27 L. POZIȚIUNII OFIȚERILOR.

1° Recursul în contra unei decizii dată asupra unei acțiuni în daune introdusă pe baza art. 33 al. 6 din legea Curții de casație, fiind într'o materie civilă, este de competența secțiunii I a Inaltei Curți.

2° Controalele armatei nu mai constituie o dovadă irefragabilă a etăței, atunci când se produce o hotărâre judecătorească definitivă, pronunțată contradictor cu ministerul de război în privința etăței militarului.

Prin urmare, Curtea de fond săvârșește o emi-

siune esențială de natură a atrage casarea deciziunii sale, atunci când uită a se pronunța asupra puterii probante a sentinței invocate și nici nu arată motivele pentru care înlătură cele constatate în mod definitiv de acea sentință în privința etăței.

No. 271. — Casată, în urma recursului făcut de general Al. Mustăță, decizia Ne. 122 din 1913, a Curței de apel din Iași, secția I, dată în proces cu ministerul de război.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Bossy.

D-l avocat Caracaș, din partea ministerului a ridicat incidentul de incompetența acestei secțiuni, pentru a judeca recursul de față, cerând a fi trimis în judecata secțiunii III, a acestei Inalte Curți; d-l avocat M. Ferichide, din partea recurentului, a combătut incidentul.

Curtea, deliberând,

Asupra excepțiunii de necompetență a acestei secțiuni d'a judeca recursul de față, ridicată de ministerul de război;

Având în vedere că decizia instanței de fond, atacată prin acest recurs, este dată asupra unei acțiuni în daune, introdusă pe baza art. 33 al. 6 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Considerând că prin paragraful I, al art. 5 din citata lege, se regulează că, secțiunea I, judecă toate recursurile în materie civilă, afară de cele deferite celorlalte două secțiuni prin legea organică și prin legi speciale, iar prin paragrafele II și III, al aceluiaș articol se enumeră recursurile ce au a fi judecate de secțiunea II și III;

Considerând că, în această examinare a recursurilor de competența secțiunilor a II-a și a III-a, nu ligurează și recursurile făcute în contra hotărârilor judecătorești, pronunțate asupra acțiunilor în daune, introduse pe baza art. 33 al. 6 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Considerând că recursul de față fiind făcut în contra unei decizii dată asupra unei acțiuni în daune, el este un recurs făcut în materie civilă și deci conform regulii din paragraful I al citatului articol 5 și a celor stabilite mai sus, are a se judeca de această secțiune.

Pentru aceste motive, se declară competentă de a judeca recursul.

După aceasta s'au ascultat: d-l avocat Ferichide, în susținerea motivelor II și III de recurs, renun-

țând la primul motiv, iar d-l avocat Al. Caracaș, în combateri.

Asupra motivului III de casare în următoarea cuprindere:

«Curtea comite o omisiune esențială și pronunță o deciziune nemotivată: 1) când omite a se pronunța despre valoarea sentinței No. 150, care constată data nașterii mele; și 2) nici nu arată motivul pentru care înlătură cele hotărâte definitiv de această sentință».

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că general Al. Mustăță, fiind pus din oficiu în pozițiune de retragere pentru limită de vârstă, a intentat contra ministerului de război acțiune în daune, întemelnindu-se pe dispozițiunile art. 33 al. 6 combinat cu art. 5 paragraf 3 lit. g din legea organică a acestei Inalte Curți, acțiune ce a fost respinsă ca nedovedită de Curtea de apel din Iași, secția I;

Având în vedere că recurentul pentru a-și legitima pretențiile la despăgubire, a susținut că punerea sa din oficiu în pozițiune de retragere pentru limită de vârstă este ilegală, de oarece a fost făcută cu trei ani mai înainte de a atinge limita de vârstă cerută de lege, iar în dovedire a prezentat Curței sentința tribunalului Iași, secțiunea III, No. 150 din 31 Iulie 1902, prin care s'a stabilit contradictor cu ministerul de război, că este născut la 1857, iar nu la 1854, cum este trecut în controalele armatei;

Că, instanța de fond, fără a se ocupa în special de dovada ce ar fi putut să rezulte din sentința definitivă prezentată de recurent, i-a respins acțiunea pe motiv că art. 27 din legea pozițiunii ofițerilor, completat cu art. 2 din legea interpretativă dela 14 Aprilie 1905, nu permite altă dovadă în stabilirea vârstei, decât controalele armatei, care nu pot fi rectificate decât când e o înscriere posterioară legii din 1899;

Considerând că din cele expuse mai sus rezultă că recurentul nu cerea să facă pentru prima oară, cu ocazia acestui proces, dovada etăței sale, contrară celei constatate prin controalele armatei, ci susținea că o asemenea dovadă a fost făcută și stabilită definitiv prin sentință judecătorească contradictor cu ministerul de război;

Considerând că instanța de fond omite cu totul să se pronunțe asupra puterii probante a sentinței invocate de recurent și nici nu arată motivele pen-

tru cari înlătură cele constatate în mod definitiv de acea sentință în privința etății recurentului, căci declarând inadmisibile orice probe în general, prin aceasta instanța de rond n'a motivat pentru ce înlătură hotărârea contradictorie definitivă, invocată în instanța de recurent;

Considerând că dacă s'ar fi examinat de către judecătorii fondului cele stabilite prin sentință și ar fi găsit că rezultă, în privința etății pretinsă de recurent, autoritate de lucru judecat, urma că nu se mai putea pune de minister în discuțiune acest punct hotărât deja de justiție, controalele armatei nu mai constituiau o dovadă irefragabilă a etății și deci soluțiunea procesului ar fi fost alta;

Că, prin urmare, instanța de fond a săvârșit o omisiune esențială și o nemotivare;

Că, așa fiind, motivul III de casare este fondat, decizia adusă în recurs urmează a fi casată, fără a mai fi necesară cercetarea motivului II de casare.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 11 Decembrie 1913

Președinta d-lui I. Burada, prim-președinte

General Al. Mustăță cu Ministerul de război

OFITERI. — PUNERE LA RETRAGERE DIN OFICIU — ETATE. — DOVADĂ — CONTROALELE ARMATEI. — ART. 27 L. POZIȚIEI OFITERILOR. — ART. 2 L. DELA 14 APRILIE 1905.

Controalele armatei, adică registrele matricole ale ofițerilor ținute în ministerul de război, fac singură și exclusivă probă atât pentru punerea lor din oficiu în poziție de retragere cât și pentru regularea drepturilor la pensie, așa că altă dovadă în stabilirea etății nu se poate admite.

No. 122. — Respinsă reclamațiunea făcută de generalul Al. Mustăță, cu petiția dată acestei Curți din 30 Octombrie 1913, în proces cu ministerul de război.

S'au ascultat: d-l avocat Gh. Netter, din partea d-lui general Al. Mustăță; d-l avocat Al. Caracaș, din partea ministerului de război.

Curtea,

Având în vedere reclamațiunea făcută de generalul Al. Mustăță, cu petiția înregistrată la No. 5689 din 30 Octombrie 1913, contra ministerului de război

pentru a fi condamnat acesta să-i plătească o sumă de 110.440 lei ca daune;

Având în vedere că reclamantul își sprijină această cerere pe motivul că ar fi fost pus din oficiu la retragere, cu 3 ani înainte de a atinge limita de vârstă cerută de lege;

Având în vedere că, pentru dovedirea reclamațiunii sale, reclamantul prezintă sentința tribunalului Iași, secția III, No. 150 din 31 Iulie 1902, prin care se stabilește, față fiind și reprezentantul ministerului de război, că ar fi născut la anul 1857, iau nu la 1854, după cum se constată în controalele armatei;

Având în vedere că, prin art. 27 din legea poziției ofițerilor se dispune că vârsta ofițerilor este aceea cu care au fost înscriși în controalele armatei, fără a se mai putea aduce vr'o modificare în urmă;

Având în vedere că, după art. 2 din legea dela 14 Aprilie 1905 pentru interpretarea și complectarea art. 27 din legea poziției ofițerilor, prin controalele armatei se înțeleg registrele matricole ale ofițerilor, ținute în ministerul de război, care fac singură și exclusivă probă atât pentru punerea lor din oficiu în pozițiune de retragere, cât și pentru regularea drepturilor de pensiuine;

Având în vedere că tot prin acel art. 2 al menționatei legi se prevede că, dacă poate fi loc la vr'o rectificare, aceasta nu are loc de cât atunci când e vorba de o înscriere posterioară legii din 1899, Martie 11;

Având în vedere că astfel fiind, față cu aceste texte categorice de lege, altă dovadă în stabilirea vârstei nu se poate admite; că, prin urmare, reclamațiunea cată a fi respinsă.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: I. T. Burada, N. V. Leonescu, D. Antonescu, P. N. Pârâianu.

Opiniune

Având în vedere că din actele prezentate de reclamant și din desbateri rezultă că, în anul 1872, reclamantul intrând ca elev în școala militară din Iași, cu aceea ocazie părintele său a depus și actul său de naștere constatător că este născut la 22 Ianuarie 1857; că, după un an, trebuind din diferite împrejurări să părăsească școala, a fost înrolat în ar-

mată, la regimentul 2 Roșiori, fără a prezenta vr'un act de naștere; că, la 1877 fiind înaintat sublocotenent și văzându-se trecut în anuarul armatei ca născut la 22 Ianuarie 1854, în loc de 1857, deci cu vârsta mai mare de cât o avea în realitate, a făcut demersuri la direcția școlii fiilor de militari, unde fusese elev, să i-se înapoeze actul de naștere. I s'a răspuns că nu se găsește, dar în schimb s'a eliberat o copie de pe foaia matricolă, precum actul de vacință care nu dispăruse. Reclamantul însă nu cere ministerului de război rectificarea vârstei sale din controalele armatei, decât la 14 Februarie 1890, când se află căpitan. Atunci i-se răspunde pe cale ierarhică că nu i-se aprobă cererea, întru cât ministerul încă din anul 1882 dăduse diferite ordine în această privință; că, la 7 Februarie 1902, reclamantul fiind ofițer superior, în gradul de Locot.-Colonel, încearcă un nou demers, cu un raport explicativ în sensul rectificării vârstei sale, pe lângă ministerul de război; că, la refuzul ministerului de a i-se admite rectificarea cerută, de astă dată întemeiat pe dispozițiile art. 27 din legea poziției ofițerilor din 1899, reclamantul răspunde prin un nou raport explicativ, cerând iarăși rectificarea vârstei; că, rămânând fără rezultat și acest al doilea raport, reclamantul se adresează tribunalului Iași, pentru constatarea vârstei, și la 31 Iulie 1902, obține sentința No. 150 rămasă definitivă și investită cu formula executorie, prin care se constată în contradictoriu cu ministerul de război și finanțe, chemate în judecată, că dânsul este născut la 22 Ianuarie 1857. La 28 Octombrie 1902, fiind comunicat ministerului de reclamat acest titlu executoriu, cu cererea din nou pentru rectificarea vârstei pe baza sentinței căpătate, ministerul îi refuză din nou aprobarea cererei pe baza aceluiaș text de lege invocată cu câteva luni mai înainte. După doi ani, la 2 Iunie 1904, tot ca răspuns la notificarea sus zisei sentințe executorie, ministerul de război cere reclamantului, prin o adresă, să-i dea explicațiuni asupra următoarelor 4 puncte: 1) dacă a avut sau nu cunoștință de cuprinsul ordinelor No. 19244, și 25479 din 1902; 2) dacă înțelege să se servească de sentința comunicată numai pentru regularea dreptului la pensie, sau și pentru determinarea epocii la care urmează a fi trecut din oficiu în poziție de retragere, potrivit etăților indicate la art. 27 din legea poziției ofițerilor; 3) în nc-

tificarea făcută ministerului de finanțe în luna Mai 1902 în ce scop a intercalat cuvintele „spre a 'mi servi fie la rectificarea matricolelor din armată“ întrucât știa că art. 27 din Legea vorbită oprea categoric o astfel de rectificare, întrucât prin cererea de rectificare a vârstei adresată tribunalului, n'a chemat și pe ministerul de război, acesta fiind chemat de ministerul de finanțe, și întrucât acea cerere se raporta numai la formalitățile cerute de legea generală de pensie, iar nu și la rectificarea controalelor armatei; și 4) în ce scop a cerut corpului de portărei în luna Mai acel an să comunice ministerului de război sentința în chestie. La această adresă, reclamantul răspunde cu raportul No. 22 din 14 Iunie 1904, că a avut cunoștință de ordinea No. 19244 și 25479, dar că s'a explicat mai înainte asupra lor, că, scopul cererei sale a fost ca actul de naștere ce va scoate să-i servească la pensie, regulându-și starea civilă; că, ideea care l-a condus, când a intercalat cuvintele de mai sus „spre a-mi servi fie la rectificarea matricolelor din armată“, a fost de a lăsa aprecierii ministerului să nu fie lăsat în timpul celor trei ani, diferența dintre adevărata sa vârstă și cea trecută în controalele armatei, pe dinafară, fără mijloacele de existență; că, în fine, notificarea sentinței prin portărei a făcut-o fiindcă astfel i-s'a spus că cere legea să facă; că, în urma acestora, ministerul de război, supunând chestiunea consiliului de avocați de pe lângă ministerul de domenii, acest consiliu a dat mai întâi un aviz favorabil ministerului de război, în urmă, după o intervenire a reclamantului, a dat un altul, aprobat acesta și de ministerul de domenii, în sensul aprobării cererei de rectificare a vârstei conform sentinței tribunalului opozabilă ministerului și investită cu formula executorie;

Având în vedere că acestea fiind faptele, chestiunea dedusă înaintea Curței este aceea de a se ști, dacă sentința tribunalului de constatarea vârstei din 1902, este opozabilă ministerului de război și dacă față cu dispozițiile art. 27 din legea poziției ofițerilor, care interzice schimbarea vrâstei din controalele armatei odată trecute în ele, citata sentință mai poate fi executată în sensul cerut de reclamant;

Considerând că această hotărâre pronunțată în contradictoriu cu ministerul de război, chemat în cauză de ministerul de finanțe, care constatare că rectificarea cerută privește și pe acest minister, în

trucât a fost dată asupra unei cereri referitoare la o rectificare de vârstă, trecută greșit în controalele armatei, și întrucât la judecata ce a urmat ministrul n'a invocat în apărarea făcută, nici textul sus citat din legea poziției ofițerilor, nici vr-o altă dispoziție în contra cererii reclamantului, este opozabilă ministerului de război, având caracterul lucrului judecat;

Considerând că din toată corespondența, schimbată între minister și reclamant și din toate faptele astfel cum sunt expuse mai sus, nu rezultă că reclamantul ar fi făcut vr'un act care să denote o renunțare la efectele hătărârei obținute; că, declarațiunea făcută prin raportul său din 14 Iunie 1904, că scopul cererii sale a fost să înțeleagă că actul de naștere ce va scoate să-i servească numai la pensie, nu poate fi considerată ca o renunțare la efectele unei hotărâri, de oarece nu intențiunea unei părți, ci modul cum a fost formulată cererea și cum a fost susținută înaintea instanțelor judecătorești determină întinderea de aplicațiune a hotărârilor;

Considerând că astfel fiind, hotărârea fiind învestită cu formula executorie, ea se impune spre executare ministerului de război ca având forță de lege și de o lege cu caracter mai puternic decât o lege propriu zisă, căci se dă în numele capului Statului și a legii și poate fi adusă la îndeplinire prin forța publică;

Că, refuzul ministerului de executare nu poate fi considerat decât ca o nesupunere la lege, un act de autoritate, care poate da loc la daune pentru cel vătămat și deci intrând în prevederea dispozițiilor din legea Curței de casație.

Pentru aceste cuvinte, suntem de opinie a se admite acțiunea generalului Al. Mustață, acordându-i-se daune ce urmează să se aprecieze.

Semnat : C. N. Busdugan.

JUDECĂTORIA RURALĂ OCOL. NOVACI-GORJ

Audiența dela 10 Martie 1914

Judecător, I. N. Tănăsescu

Filotea P. Gh. Nedu, pentru înființare de curatelă

TUTELA NEVRĂSTNICILOR. — CURATELĂ. — EMANCIPAȚII ȘI INTERZIȘII LEGALI SAU JUDECĂTOREȘTI. — ART. 39 DIN LEGEA JUDECĂTORIILOR DE OCOALE. — ART. 422, 424, 440 ȘI 450 C. CIV.

Din cuprinsul destul de lămurit al art. 39 din legea judecătoriilor de ocoale reese că aceste judecătorii nu pot înființa decât tutelele care se referă la nevrăstnici și numai când patrimoniile acestora nu trec peste 10.000 lei, iar nu și curatelele emancipațiilor, interzișilor sau oricăror persoane incapabile după lege a se administra

singure, care rămân în sarcina tribunalelor, de oarece legea judecătoriilor fiind o lege excepțională, ea este de strictă interpretare și deci judecătorul de ocol nu poate și nu 'i este îngăduit ca pe cale de analogie să dea alte interpretări articolelor legii sale organice, decât acelea cari rees în mod evident din cuprinsul lor.

Judecătoria,

Asupra înființării acestei curatele :

Având în vedere că locuitoarea Safta St. D. Diaconescu, a cerut tribunalului Gorj, să ia măsuri pentru a se înființa curatelă Filoteei P. Gh. Nedu, întrucât aceasta fiind emancipată prin căsătorie, ea nu poate îndeplini anumite acte ale vieții ei civile decât cu îndeplinirea formelor rânduite de codul civil;

Având în vedere că tribunalul, prin rezoluția pusă pe această cerere, a înaintat-o cu adresa No. 4216 din 1914, acestei judecătoriai, socotind-o ca singură competentă de a înființa această curatelă;

Având în vedere că legea judecătoriilor de ocoale, prin art. 39, spune categoric că „judecătorii de ocoale regulează tutelele deschise în circumscripțiunile lor, când patrimoniile de administrat nu trec peste valoarea de 10.000 lei“; că, din cuprinsul acestor rânduri, cât și din expunerea de motive, referitoare la articolele în care se vorbește de tutelă, de nicăeri nu reese că tot în căderea judecătoriilor de ocoale s'au dat și curatelele;

Având în vedere că legea civilă, care nu e de cât o copie a codului Napoleon, îndepărtându-se dela principiile statornicite de acest cod prin art. 406, 477, 479, 494 și 505, după cari numai judecătorul de pace este cel însărcinat cu întocmirea consiliilor de familie în materie de tutelă, emancipare și interdicțiune, a statornicit prin art. 356, 422, 424, 440 și 450, că adunarea consiliului de familie și numirea tutorelui să se facă sub îngrijirea tribunalelor, deci nu a judecătoriilor de plăși (pace), care se înființaseră în țara noastră prin procedura civilă pusă în lucrare în aceiași zi și lună — 1 Decembrie 1865 — ca și codul civil, că din acestea reese că trebuie o lege prin care să se ia din căderea acestor tribunale regularea tutelor și curatelor; că, în ce privește tutelele aveam legea judecătoriilor de ocoale, care prin articolul său 39, dă în căderea acestor judecători

înființarea tutelelor, când patrimoniul de administrat nu trece peste 10.000 lei; că, în ce privește curatele, neexistând nici o lege care să dispună altfel, urmează că ele rămân tot în sarcina tribunalelor;

Că, ori cât de largă tălmăcire s'ar da articolului 39 din legea judecătorilor de ocoale, totuși nu se poate spune că legiuitorul a dat în căderea acestor judecătoria și curatele, de oarece legea civilă face deosebire între acestea, cari nu se înființază de cât pentru cei emancipați și interzișii legali sau judecătorești și tutele cari nu se înființază de cât pentru nevârstnici; că, nefiind nici o legătură între ele nu se poate spune că, pentru aceeași identitate de rațiune, legiuitorul a lăsat să se înțeleagă că, vorbind în acest articol 39 de tutele, a înțeles ca să vorbească și de curatele; că, chiar dacă am presupune că, printr'un argument de analogie—ubi eadem est legis ratio, ibi eadem est legis dispositio—s'ar da și această largă interpretare, totuși acest argument nu și are locul față de art. 39, care este de strictă interpretare, de oarece face parte dintr'o lege excepțională prin care s'a creiat jurisdicțiunea extraordinară a judecătorilor de ocoale; că, prin urmare, judecătorul de ocol nu poate, nu-i este îngăduit să dea interpretări articolelor legii sale organice, articole care derogând dela dreptul comun sunt de strictă interpretare, exceptio est strictissimae interpretationis.

Că, această singură tălmăcire reese din lămuririle pe cari le dă ministrul de justiție, făuritorul legii, în Camera deputaților, când răspunzând unor întrebări, spune: „chestiunea interdicțiunii este așa de rară la țară încât mărturisesc că n'am socotit că este nevoie pentru aceste cazuri așa de rare să mai măresc competența judecătorului. Aceeaș observațiune am făcut-o și pentru emancipare...»; că, aceste lămuriri fiind date în Cameră, au toată puterea de lege, făcând ca acest articol să n'aibă decât înțelesul pe care i l-a dat creatorul lui; că, prin urmare, din acestea reese cu prisosință că judecătorul de ocol nu are în căderea sa decât tutelele și numai atât; iar că, în ce privește curatele emancipaților și interzișilor legali sau judecătorești, acestea cad, după dreptul comun în sarcina tribunalelor.

Judecător, I. N. Tănăsescu.

JURISPRUDENȚA STRAINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN LODÈVE

Audiența dela 2 Februarie 1912

SUCCESIUNE BENEFICIARĂ. — SUCCESIUNE VACANTĂ — CURATOR. — ART. 877 C. CIV. (780 C. CIV. ROM.).

Dispoziția art. 877 c. civ. (780 c. civ. rom.), după care, în caz de moartea debitorului, creditorul investit cu un titlu executor în contra defunctului, nu poate să execute acest titlu decât după opt zile dela notificarea lui, făcută persoanei sau la domiciliul moștenitorului, este aplicabilă moștenitorului beneficiar, nu însă curatorului succesiunii vacante.

(Din D. P. 1912. 2. p. 359)

Observațiune — Este necontestat că art. 877 din codul civil se aplică tuturor moștenitorilor, regulați sau neregulați, ab intestat sau testamentari, puri și simpli sau beneficiari, și notificarea de care vorbește art. 877, es'e necesară chiar când s'ar stabili că moștenitorii aveau cunoștință despre titlul dobândit în contra autorului lor. Vezi D. Alexandresco, tom. III, partea II, p. 710 (ed. a 2-a). Cu alte cuvinte, textul de mai sus a fost edictat numai în favoarea moștenitorilor testamentari sau ab intestat, adică a acelor persoane care răspund cu bunurile lor de pasivul ereditar, nu însă și în folosul curatorului succesiunii vacante, a cărui situație este cu totul alta și a cărui administrație este numai asimilată cu aceea a moștenitorului beneficiar (art. 727).

Și fiindcă vorbim de succesiunea vacantă, care nu trebuie confundată cu cea în părăsire (vezi D. Alexandresco, *op. cit.*, p. 432), vom observa cu această ocazie că averile succesiunilor vacante nu se mai cuvin astăzi, la noi, Statului, ci Casei centrale a meseriilor, după art. 200, § 6, din legea dela 1912, pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești. Tot acestei Case se cuvine și produsul cupoanelor efectelor de stat, rămase nereclamate timp de cinci ani (art. 200, § 8, din legea menționată).

S. R.

NECROLOG

D-l Vladimir Athanasovici, primul redactor al *Dreptului*, a avut durerea de a perde pe mama sa, d-na Paulina dr. Gh. Athanasovici, a cărei înmormântare a avut loc Joi, 5 Iunie, la orele 10 a. m., la cînitirul Șerban-Vodă.

Redacțiunea *Dreptului* exprimă îndureratului coleg și confrate cele mai vii sentimente de simpatie și condoleanță.